

ผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้การแบ่งกลุ่มแบบกลุ่มล้มถูกที่ที่มีต่อผลลัพธ์ทางการเรียน
คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

นางสาวบิยาภรณ์ รัตนากุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-136-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019344 ๑๗๖๙๐๗๙๓

EFFECTS OF COOPERATIVE LEARNING BY STUDENT TEAMS-ACHIEVEMENT DIVISIONS
ON MATHEMATICS LEARNING ACHIEVEMENT
OF PRATHOM SUKSA THREE STUDENTS

Miss Piyaporn Rattanakornkul

ศูนย์วิทยทรัพยากร

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Elementary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-582-136-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้การแบ่งกลุ่มแบบกลุ่มล้มถูกที่
ที่มีต่อผลลัมภุกธีทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3
โดย นางสาวปิยาภรณ์ รัตนากุล
ภาควิชา ประถมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรรธน์ ศิริโชติ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คอมบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรากัลย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. แรมลัมร อัญสกานทร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรรธน์ ศิริโชติ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. น้อมศรี เคห)

ป้ายภารณ์ รัตนกรกุล : ผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้การแบ่งกลุ่มแบบกลุ่มสัมฤทธิ์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (EFFECTS OF COOPERATIVE LEARNING BY STUDENT TEAMS-ACHIEVEMENT DIVISIONS ON MATHEMATICS LEARNING ACHIEVEMENT OF PRATHOM SUKSA THREE STUDENTS)
อ.ที่ปรึกษา : พศ.วรรณ ศรีไชติ, 402 หน้า. ISBN 974-582-136-5

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

- ผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้การแบ่งกลุ่มแบบกลุ่มสัมฤทธิ์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เรื่องการคูณ และการหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
- บทบาทการให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้การแบ่งกลุ่มแบบกลุ่มสัมฤทธิ์

ผลการวิจัยพบว่า

- นักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้การแบ่งกลุ่มแบบกลุ่มสัมฤทธิ์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ สูงกว่านักเรียนที่เรียนคณิตศาสตร์ตามวิธีเรียนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
- นักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้การแบ่งกลุ่มแบบกลุ่มสัมฤทธิ์ทั้งระดับความสามารถทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ มีบทบาทการให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม อยู่ในระดับปฐมบดีมาก โดยที่นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูง มีบทบาทการให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มระดับปฐมบดีมาก ด้านการให้ความช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่ม ส่วนนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนปานกลาง และต่ำมีบทบาทการให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มระดับปฐมบดีมากด้านการยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... ประถมศึกษา
สาขาวิชา ..... ประถมศึกษา^{๒๕๓๕}
ปีการศึกษา .....

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C340688 : MAJOR ELEMENTARY EDUCATION
KEY WORD: COOPERATIVE LEARNING/STUDENT TEAMS-ACHIEVEMENT DIVISIONS/
MATHEMATICS/PRATHOM SUKSA

PIYAPORN RATTANAKORNKUL : EFFECTS OF COOPERATIVE LEARNING BY
STUDENT TEAMS-ACHIEVEMENT DIVISIONS ON MATHEMATICS LEARNING
ACHIEVEMENT OF PRATHOM SUKSA THREE STUDENTS. THESIS ADVISOR : ASST.
PROF.WANNEE SIRICHOTE, 402 PP. ISBN 974-582-136-5

The purposes of this study were to study:

1. The effect of cooperative learning by student teams-achievement divisions on mathematics learning achievement in teaching multiplication and division of Prathom Suksa Three students.
2. The role of cooperating in group work of Prathom Suksa Three students in cooperative learning by student teams-achievement divisions.

The findings were as follows:

1. Students learned from cooperative learning by student teams-achievement divisions on mathematics learning achievement had higher learning achievement than students learned by teacher's manual at 0.05 level of significance.
2. After students learned from cooperative learning by student teams-achievement divisions, the high, moderate and low level of learning achievement students had role of cooperating in group work at high level. As the high level of learning achievement students had role of cooperating in group work on assisting their friends at high level, the moderate and low level of learning achievement students had role of cooperating in group work on accepting the members' points of view at high level.

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา	ประถมศึกษา	ลายมือชื่อนักศึกษา	
สาขาวิชา	ประถมศึกษา	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา	
ปีการศึกษา	2535	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	—

กิจกรรมประจำศศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วารณ์ ศิริโชค อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำและตรวจแก้ไขสิ่งบกพร่อง ด้วยความเอาใจใส่อย่างตึงตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ ที่นี่

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ธรรมสมร อัญสุลสถาพร ประธานกรรมการ และ รองศาสตราจารย์ ดร. น้อมศรี เคห กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำแนะนำ และ ข้อเสนอแนะ ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้สละเวลา ให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำ ในการแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จนเป็นเครื่องมือที่สมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณ ดร. จิราภรณ์ ศิริกวี รองศาสตราจารย์ ดร. สุภาพ วาดเฉียน และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กวิวัฒน์ ปิติyanan ที่ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิจัย และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา จนทำให้วิทยานิพนธ์ เล่มนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสามง่าม และผู้อำนวยการโรงเรียน กำแพงแสน ที่กรุณาให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ขอขอบคุณ อาจารย์สุภានี เสิงสาย อาจารย์สมใจ พลประเสริฐ ที่กรุณาเป็นผู้ช่วยวิจัยในการประเมินแบบบทการให้ความร่วมมือ ในการทำงานกลุ่มของนักเรียน ขอขอบคุณอาจารย์สุรินทร์ มินฤทธิ์ และอาจารย์ปริชา ศรีอันนันท์ ที่กรุณาเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา ขอขอบใจนักเรียนที่เป็นตัวอย่างประ瘴กรทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการเรียนการสอนเป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ ของคุณพ่อคุณแม่ คุณครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่มีส่วนในการวางแผนการศึกษา แก่ผู้วิจัย

ปิยะภรณ์ วัฒนากรกุล

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๒
กิจกรรมประจำปี	๓
สารบัญตาราง	๔
สารบัญภาพ	๕

บทที่

1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของนักวิชาการ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	12
2 วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	14
1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้การแบ่งกลุ่มแบบกลุ่มล้มฤทธิ์	14
1.1 ความหมายของกลุ่ม	16
1.2 ทฤษฎีการทำงานกลุ่ม	17
1.3 ประโยชน์ของการทำงานกลุ่ม	19
1.4 ลักษณะของกลุ่มการเรียนแบบร่วมมือ	21
1.5 การเรียนแบบร่วมมือโดยใช้การแบ่งกลุ่มแบบกลุ่มล้มฤทธิ์	24

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....		60
การวิเคราะห์ข้อมูล.....		63
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....		63
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....		67
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....		82
รายการอ้างอิง.....		91
ภาคผนวก.....		99
ภาคผนวก ก.....		101
ภาคผนวก ข.....		102
ภาคผนวก ค.....		129
ประวัติผู้วิจัย.....		402

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารนักเรียน

ตารางที่	หน้า
1 เปรียบเทียบกลุ่มการเรียนแบบร่วมมือ และกลุ่มการเรียนแบบเดิม..	23
2 แสดงการจัดกลุ่มของตัวอย่างประชากร เรียงตามลำดับที่คะแนน....	26
3 แสดงคะแนน และค่าเฉลี่ยของตัวอย่างประชากร กลุ่มทดลอง.....	53
4 แสดงเวลาการสอนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม.....	62
5 คะแนนสูงสุด คะแนนต่ำสุด ค่ามัธยมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอัตราส่วนวิกฤติ (t) ของคะแนนผลลัมภุทธิ์จากการเรียน คณิตศาสตร์ก่อนการทดลอง และหลังการทดลองของตัวอย่างประชากร กลุ่มควบคุม.....	68
6 คะแนนสูงสุด คะแนนต่ำสุด ค่ามัธยมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอัตราส่วนวิกฤติ (t) ของคะแนนผลลัมภุทธิ์จากการเรียน คณิตศาสตร์ก่อนการทดลอง และหลังการทดลองของตัวอย่างประชากร กลุ่มทดลอง.....	69
7 คะแนนสูงสุด คะแนนต่ำสุด ค่ามัธยมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอัตราส่วนวิกฤติ (t) ของคะแนนผลลัมภุทธิ์จากการเรียน คณิตศาสตร์ ก่อนการทดลองของตัวอย่างประชากรกลุ่มทดลอง และ กลุ่มควบคุม.....	70
8 คะแนนสูงสุด คะแนนต่ำสุด ค่ามัธยมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอัตราส่วนวิกฤติ (t) ของคะแนนผลลัมภุทธิ์จากการเรียน คณิตศาสตร์ หลังการทดลองของตัวอย่างประชากร กลุ่มทดลอง และ กลุ่มควบคุม.....	71
9 ค่ามัธยมเลขคณิตของคะแนนบทการให้ความร่วมมือในการ ทำงานกลุ่ม ก่อนและหลังทดลองของนักเรียนกลุ่มความสามารถทาง การเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ.....	72

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
10	ค่ามัชณิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนบทบาทการให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มความสามารถทางการเรียนสูง.....	76
11	ค่ามัชณิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนบทบาทการให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มความสามารถทางการเรียนปานกลาง.....	78
12	ค่ามัชณิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนบทบาทการให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มความสามารถทางการเรียนต่ำ.....	80

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญบท

ภาคประกอบ	หน้า
1 แผนภาพแสดงการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้การแบ่งกลุ่มแบบกลุ่มสัมฤทธิ์.....	25
2 แผนภูมิโครงสร้างคณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษา.....	35

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย